

consumptie. De kans lijkt klein te zijn dat die in 2024 maand in maand uit sterk zal toenemen.

Een andere rem op de consumptiebestedingen is het feit dat Amerikanen te maken krijgen met een oude maandelijkse rekening die jarenlang niet op tafel lag: het aflossen van de studieschulden. Veel huishoudens hebben daarmee te maken. Gemiddeld genomen bedraagt de studieschuld in de VS iets meer dan 40.000 dollar, met gemiddelde maandlasten van 503 dollar. Tijdens corona was het aflossen opgeschort, maar nu is de terugbetalingsverplichting – mede door een uitspraak van het Amerikaanse Hooggerechtshof

EDIN MUJAGIĆ

is macro-econoom, gespecialiseerd in het beleid van de centrale banken, en hoofdeconoom van OHV Vermogensbeheer.

– per 1 oktober weer van kracht. Dat neemt een significante hap uit het maandelijkse budget van veel Amerikaanse huishoudens.

Zij hebben ook nog eens te maken met hogere rentelasten op hun vaak flinke schulden. Geen wonder dat het aantal wanbetalers op creditcard-saldi en persoonlijke leningen toeneemt, en dat is geen teken van een economie waarin de consumptie sterk zal blijven stijgen.

Een recessie in 2024 lijkt dus echt tot de mogelijkheden te behoren. En die second opinion?

OM DE HOEK

Hiervoor zijn twee indicatoren interessant. De eerste is het

verschil tussen de tienjarige en de driemaandsrente in de VS. Dat verschil is normaliter positief, maar elke keer dat het in het verleden negatief werd, gebeurde dat tussen 9 en 17 maanden voor een recessie. Vanaf oktober 2022 ligt de driemaandsrente hoger dan de tienjaarsrente, en is het verschil dus negatief. Het eerdergenoemde shoppingfeest kan ervoor gezorgd hebben dat een recessie nu later in de bandbreedte zit. Dat zou dus impliceren dat een recessie in 2024 aanstaande is.

De tweede indicator waar ik naar kijk, is de zogeheten *Sahm-indicator*, vernoemd naar Claudia Sahm, een econome die vroeger bij de Fed werkte. Die indicator stelt: *iedere keer dat het driemaands voortschrijdend gemiddelde van de Amerikaanse werkloosheid 0,5 procentpunt hoger kwam te liggen dan de laagste gemiddelde werkloosheid in de twaalf maanden ervoor, was een recessie aanstaande of net begonnen.*

Hoe zit dat nu? In de laatste drie maanden bedroeg de Amerikaanse werkloosheid gemiddeld iets meer dan 3,8 procent. Het laagste percentage in de laatste 12 maanden was zo'n 3,5 procent. Met de nog iets verder afkoelende arbeidsmarkt in de VS is de kans groot dat de werkloosheid de komende maanden blijft oplopen. Daardoor zou de komende tijd voldaan kunnen worden aan de Sahm-indicator.

SLECHT NIEUWS

Tel ik dit alles bij elkaar op, dan zou een recessie (of in ieder geval een krimpende economie) in de VS nog voor de zomer van 2024 niet verbazen.

In het verleden betekende dat in een verkiezingsjaar - zeker in combinatie met een te hoge inflatie en een stijgende werkloosheid - meestal geen goed nieuws voor een zittende president die uit was op herverkiezing.